

da kan man ikke sige Andet end, at der er Grund til at komme dem til Hjælp. At dette Forhold er fremkommet, ligger jo i, at ved den Lov, hvorved Kreditkasserne ere stiftede, er det lovbundet, at Afdraget af Laanene skal ske i Løbet af 45 Aar. Disse Kreditforeninger have altsaa ikke saaledes som de andre Kreditforeninger rundt omkring i Landet, der have konverteret, kunnet udstrække Afdragstiden længere. De have været nødt til at holde sig til de 45 Aar, i hvilke Laanene skulle afdrages, og derved er det, at de ældre Interessenter ere blevne paabyrdede denne forøgede Rente, denne Rente udover, hvad yngre Interessenter svare. Og da Renten hele Landet over forøvrigt er gaaet nedad, og der er lang Tid endnu, nemlig 16—17 Termitter, hvori disse Husmænd skulle blive ved at svare denne forøgede Rente, taler Willighed for, at man paa denne Maade søger at komme dem i Møde, saaledes at de kunne komme til at faae nogen Godtgjørelse eller nogen Nedsættelse af Renten. Der kunde vel være Tale om andre Maader, hvorpaa det samlede Resultat kunde være naaet. Der kunde saaledes være Tale om at søge at forlænge Afdragstiden med nogle Aar, til Exempel med 5 Aar; paa denne Maade kunde Renten nedsættes betydelig. Om det, de nu svare mere, vilde kunne dækkes fuldt ud i disse 5 Aar, skal jeg ikke kunne sige, men tilnærmelsesvis vil det dog kunne ske. Imidlertid turde det maasse have sine Vanskeligheder lige overfor de øvrige Prioritetshavere. Anden og tredje Prioritetshavere, som have deres Laan staaende ubpiggelige i en længere Arrække, kunne maasse deraf finde Afledning til at opstige deres Laan og derved staafe Misligheder tilveie for adskillige Husmænd, og derfor har jeg ikke ment at turde foreslaa det. Det Laan, der her er Tale om at bevilge af Statskassen, fremkom jo ved, at da de forhenværende 4 pCt. Kasseobligationer bleve indkaldte, bleve de udbetalte til pari, medens derimod de nye 3½ pCt. Obligationer, som bleve udstedte, kun kunde opnaa en Kurs af 96¼, hvorved altsaa 3¼ pCt. maatte betales af de ældre Interessenter. Dette Laan stiftedes i Landmandsbanken, og det androg for den jydsk Husmandskreditforening 619,259 Kr. 71 Øre og for Østifternes Husmandskreditforening 176,159 Kr. 75 Øre, altsaa, det Laan, som af begge Kreditkasser sammen reises i Anledning af Konverteringen, var 795,419 Kr. 46 Øre. Der er afbetalt paa dette Laan for den jydsk Husmandskreditforenings Bedkommende 57,261 Kr. 77 Øre og for Østifternes 12,000 Kr., altsaa til sammen 69,261 Kr. 77 Øre, og den resterende

Sum, som altsaa Lovforslaget gaar ud paa skal skydes til, er de 726,157 Kr. 69 Øre. Saa vidt jeg veed, har der været rettet en Henvendelse til Ministeren om, at det maatte tillades af Foreningens Reservecfond at tilskynde Noget til Hjælp til Dækning af disse Konverteringsomkostninger, og dette var jo ogsaa en Udvei, men den sidste Paragraf af Loven om Kreditkasserne binder saa temmelig Reservecfonden, saa denne Veie næppe vil kunne lade sig følge. Desuden er Reservecfonden jo ikke saa stor, at der er noget Nærværdigt at vente af den. Den er for de to Foreninger til sammen 653,650 Kr. Naar man nu tager Hensyn til, at Interessenterne heste med Eiendommenes fulde Værdi for Laanene, og at Indenrigsministeren er berettiget til under visse Forhold at sætte Foreningerne under Administration, vil man kunne forstaa, at Reservecfonden ikke gjerne maatte røres i dette Tilfælde. Den Sum og den Rentenedsættelse, der tilsigtes ved denne Lov, kunde jo synes at være lille, men denne Rentenedsættelse med 2/5 pCt. repræsenterer dog en ganske antagelig Sum, som aarlig maa udredes af Husmændene; for den jydsk Husmandskreditforenings Bedkommende andrager den aarlig 77,926 Kr. og for Østifternes Bedkommende 22,741 Kr., altsaa til sammen 100,667 Kr. eller ca. 5 Kr. aarlig i Gjennemsnit for hver Interessent. Det er altsaa denne Sum, der er Tale om skalde blive ude ved Landbruget og bidrage til at hjælpe dette noget frem. Thi er der Noget, hvorved Landbruget skalde hjælpes frem, er det ved, at det fritages for nogle af de Byrder, der paahvile det, særlig i Form af høie Renter og Afdrag, og den Del af Landbruget, som særlig trænger til Støtte, er det mindre Landbrug, Husmandslandbruget. De Interessenter, der her er Tale om at hde Tilskud til, ere i et Antal af 15,362 i den jydsk Forening og 5,162 i Østifternes, altsaa bliver det i det Hele et Antal 20,524 Husmænd, som der altsaa her er Tale om at hjælpe paa en ret søkelig Maade. Den Laanesum, som disse Husmænd repræsenterer, er noget over 25 Mill., og Gjennemsnittet af Laanesummerne er for den jydsk Husmandskreditforening 1,268 og for Østifternes 1,101 Kr. Man vil altsaa se, at det er Smaaafolk, som der her er Tale om, at det er det lille Landbrug, som det her gjælder om at understøtte. Man har blandt Andet reist den Indvending mod dette Lovforslag, at de ældre Interessenter i sin Tid, ved at deres Obligationer stode i høiere Kurs, havde haft en Fordel, som alle yngre Interessenter ikke kunne naae. Jeg har undersøgt dette Forhold, og det viser sig da, at Kursen har været lige med eller endog bety-